

Susan Carol McCarthy

HOE DE BIJ HAAR VLEUGELS KREEG

MOZAÏEK | ROMAN

SUSAN CAROL McCARTHY

HOE DE BIJ
HAAR VLEUGELS
KREEG

Vertaald door Connie van de Velde

Uitgeverij Mozaïek, Utrecht

ISBN 978 90 239 7707 0 (boek)

ISBN 978 90 239 5494 1 (e-book)

NUR 342

Vertaling: Connie van de Velde

Ontwerp omslag: Bij Barbara

Omslagbeeld: George Marks / Getty Images

Lay-out en dtp: Gewoon Geertje

Oorspronkelijk uitgegeven door Bantam Books, onderdeel van
Random House Inc., New York, USA, onder de titel *Lay that Trumpet
in our Hands*

Engelstalige uitgave © 2002 Susan Carol McCarthy

Nederlandse uitgave © 2018 Uitgeverij Mozaïek, Utrecht

www.uitgeverijmozaiek.nl

Alle rechten voorbehouden

1

Luther staat op de veranda achter het huis en klopt op de deur. In mijn cocon van lakens en dekens fladderen eerste gedachten op als nachtvlinders. De temperatuur is gedaald en de mannen zijn gekomen om de rookpotten te installeren. Ik zie ze voor me: donkere, warm ingepakte lichamen die zich voorbereiden op het gevecht tegen de vorst dat de hele nacht zal duren, in handschoenen gestoken handen die glimmende thermosflessen met verse, hete koffie doorgeven, misschien iets sterkers. Nee, nee, fluisteren de donkere vleugels: de winter is voorbij, de bomen staan al lang in bloei, de nieuwe vruchten zijn al zo groot als erwten. Ik schrik wakker. *Wat doet Luther dan hier?*

Daar is het weer: zijn kenmerkende *tik-tik-tik-TIK*. In hun slaapkamer naast de mijne zijn moeder en papa er ook wakker van geworden. Hun stemmen klinken verbaasd en bezorgd. Ik hoor papa uit bed stappen, zijn broek omhoog sjoeren, zijn riem dicht gespen. Dan rukt hij de deur open en loopt met grote stappen naar de achterdeur. Buddy's hondenpenning

klingelt bij mijn raam. Hij drukt zijn neus tegen de hor, zijn staart zwiept zachtjes over de houten vloer. Ik gooi de dekens van me af en hurk naast hem neer, want plotseling schijnt het verandalicht schuin door de mandarijnboom voor mijn raam. Een zuchtje wind voert de geur van bloesem en het geluid van stemmen mijn kamer binnen.

‘Lieve help, Luther, wat is er aan de hand?’ vraagt papa.

‘Marvin is niet thuisgekomen, meneer Warren. Armetta heeft ’t niet meer. Hij ging rond achten weg en zei tegen z’n mama dat hij voor middernacht thuis zou zijn. Ik ben al de halve nacht naar ’m op zoek. Jimmy Lee zegt dat-ie Klanners zag rijden op de plek waar Marvin was.’

‘De Klan? Waar?’

‘Bij Joe’s Jook, de kant van Wellwood op. Marvin is stapel op een van die meidjes daar.’

‘Heeft Marvin het aan de stok gehad met de Klan?’

‘Nee, meneer, maar dat meisje zegt dat-ie rond elven wegging.’

‘Wat denk jij?’

‘Ik wou een kijkje nemen bij de Valenciaboomgaard van meneer Myer en bij Round Lake.’

‘Kom binnen. Ik trek mijn schoenen aan en drink even een kop koffie.’

Ik doe mijn deur open en zie een waas van donkere krullen en een flits van een blauwe ochtendjas. Moeder. Buddy en ik lopen achter haar aan naar de keuken.

Luther zit aan tafel op de stoel die het dichtst bij de deur staat naar de gerafelde binnenkant van zijn pet te staren. Papa staat bij het fornuis te hannesen met de koffiepote. Moeder komt hem te hulp. Hij bedankt haar met een kneepje in haar elleboog en gaat zijn werkschoenen halen van de veranda.

‘Sorry dat ’k zo kom binnenvallen, mevrouw Lizbeth,’ zegt Luther tegen moeders rug. ‘Hallo, Roo,’ zegt hij tegen mij. Zijn anders zo joviale begroeting blijft achterwege. Alles aan hem, normaal gesproken colakleurig, oogt grauw. Zijn ogen gloeien donker op in askleurige rimpelnesten, zijn kin is bedekt met een waas van stoppels, zijn kleren – anders altijd schoon en gestreken – hangen los en flodderig om hem heen. Buddy trippelt kwispelend op hem af en legt zijn snuit op Luthers knie.

‘Luther en ik gaan een eindje rijden, schat,’ zegt papa zachtjes tegen moeder. ‘Marvin is zoek en er wordt vannacht gepatrouilleerd op de weg.’

‘Marvin zal toch niet...’ Haar ogen gaan van de een naar de ander.

‘We gaan even bij de Valenciaboomgaard van Myer kijken, en bij Round Lake,’ antwoordt papa op kalme toon. Hij praat in codetaal omdat ik erbij ben.

‘Mag ik mee?’ vraag ik.

‘ReesaRoo, we weten niet wat we buiten zullen aantreffen.’ Papa zet zijn voet op het bankje bij de muur en strikt de leren veters. ‘En trouwens, moet jij niet op de uitkijk staan voor de DeSoto? Als het goed is, komt ze vandaag en volgens je moeder is haar kamer nog niet op orde.’ *Ontwijken en paren, dat kan papa als geen ander.*

‘Komt uw mama vandaag?’ vraagt Luther met een glimlach. Even zie ik een glimp van de 24-karaats hoektand die Marvin zijn ‘goudmijntje’ noemt.

‘Ja, wij hebben haar dit jaar met Pasen,’ antwoordt papa, terwijl hij zijn andere schoen strikt.

‘Ze is me d’r een, die mevrouw Doto. En die auto is fantastisch!’

‘Past perfect bij haar, hè?’ zegt papa. Met een snelle beweging trekt hij zijn jack aan.

Mijn oma’s DeSoto DeLuxe Coupe automaat is de bron van haar bijnaam in ons gezin. Toen ik een jaar of twee, drie was vroegen mijn ouders me ook een keer om ‘op de uitkijk te gaan staan voor de DeSoto’. Toen ik hem zag, riep ik enthousiast: ‘Daar komt Doto!’ Vanaf dat moment heette ze zo.

‘Alsjeblieft, koffie. Suiker staat op tafel.’ Moeder zet twee dampende bekers voor hen neer, met een lepeltje ernaast. ‘Willen jullie nog wat eten?’

Luthers ogen bedanken moeder voor haar vriendelijkheid en schieten dan naar die van papa.

‘We kunnen maar beter gaan, schat,’ zegt papa. Hij blijft staan en slokt zijn koffie naar binnen.

Luther staat zichtbaar opgelucht op, loopt snel naar buiten en roept over zijn schouder ‘tot straks’.

Papa legt zijn goede arm om moeder heen en trekt haar tegen zijn brede borst. ‘Warren, neem Buddy mee,’ fluistert ze dringend.

‘Maak je geen zorgen, Lizbeth.’ Hij geeft haar een kus. ‘Dag Roo, denk eraan dat je messcherpe vouwen maakt in Doto’s lakens. Kom, jongen!’ Terwijl de herdershond achter hem aan huppelt, zie ik moeder op de klok kijken.

‘Waar op Round Lake?’ wil ik weten.

‘Reesa,’ zegt ze met een zucht, duidelijk onzeker hoeveel ze wil vertellen, ‘er gaan geruchten over een citroenboomgaard van meneer Casselton, maar...’

Meneer Casselton. In ons district, het koninkrijk van de citrusteelt, beschouwt Emmett Casselton, de eigenaar van de gigantische Casbah-boomgaarden, zichzelf als de kroonprins. Bij ons thuis, waar alleen ‘achterlijke idioot’ een erger

scheldwoord is dan ‘arrogante hufter’, vinden we Emmett Casselton allebei.

‘Bedoelt u dat de Klan Marvin meegenomen heeft naar de Casbah?’ Mijn stem, mijn hele keel trilt bij dat zinnetje dat oude brompotten in het stadje – zowel zwarte als blanke – gebruiken om onhandelbare kinderen in het gareel te krijgen... ‘Pas maar op,’ waarschuwen ze, ‘anders neemt de Klan je mee naar de Casbah!’ Ik had dat nooit begrepen, nooit het verband gelegd met het uitgestrekte land van Emmett Casselton – tot op dit moment.

‘Ik weet het niet, Reesa. Ik betwijfel het. Maar ik weet *wel*,’ zegt moeder, terwijl ze zich weer terugtrekt achter haar pokerface, ‘dat jij in de tijd die ik nodig heb voor het ontbijt, het bed van je oma kunt opmaken. Ga maar gauw. Ik roep je wel als het klaar is.’ Met zachte hand draait ze me om naar de deur.

Het raam boven aan de trap heeft een vreemd oranje gloed; de opkomende zon zet de toppen van de bomen in de boomgaard achter het huis in vuur en vlam. *Marvin, waar ben je?*

Mijn twee broertjes liggen nog diep te slapen in Mitchells kamer. Ik doe het licht aan in de kamer van Ren, waar de ramen uitkijken op het westen en de oprit. *Papa en Luther zullen er nu onderhand toch wel zijn.*

Op Rens matras ligt het stapeltje roze lakens van Doto klaar. Tijdens de negen maanden dat ze ergens anders is, liggen in de linnenkast op de bovenverdieping twee van zulke setjes. De lakens zijn afkomstig uit het Carter-Ferris-Mott-warenhuis in Chicago. ‘Op andere lakens doe ik geen oog dicht,’ hoorde ik Doto vorig jaar tijdens de Florida Party in het grote Ferrishuis tegen mevrouw Ruth Ferris verkondigen.

Daarna vervolgde ze vol vuur: ‘Mijn tante Ethel was een Carter, van de Cape Cod-Carters; we zijn ongetwijfeld familie van de vennoot van uw schoonvader.’ *Als hij in die citroenboomgaard is, zal Buddy hem vinden.*

Zuiderlingen hechten grote waarde aan hun afkomst, maar een rebel moet van goeden huize komen om mijn yankee-oma in een rechtstreekse confrontatie te verslaan. Doto is net zo verzot op haar afstamming als andere oude dames op hun dahlia’s of Staffordshire-theekopjes. Als ze ook maar enigszins de kans krijgt, scheidt ze er schaamteloos over op dat ze papa, haar oudste zoon, heeft vernoemd naar ‘Richard Warren van de *Mayflower*’; haar dochter Eleanor naar ‘de vrouw van Willem de Veroveraar’ en oom Harry naar ‘de held van de Amerikaanse Revolutie, generaal van de lichte cavalerie Harry Lee van de New York Lees, niet die lui uit Virginia.’

Waar blijven ze toch?

Terwijl ik de slopen om Doto’s kussens doe en ze opschud, hoor ik eindelijk de motor van de truck brullen. Buddy blaft en papa toetert onafgebroken. Ik ren naar het open raam en schreeuw: ‘Papa, wat is er aan de hand?’

Hij springt uit de auto en roept: ‘Roo, haal je moeder. We hebben lakens nodig, handdoeken – vlug!’

Met twee, drie treden tegelijk dender ik de trap af en bots bijna tegen mijn moeder op, die met armen vol linnengoed aan komt lopen. Samen rennen we naar buiten.

Luther zit op zijn knieën in de laadbak. Papa grijpt handdoeken en dekens, schreeuwt: ‘Blijf daar!’ en rent naar de zijplank. Uit de laadbak stijgt een schor gekreun op. Moeder doet een stap naar voren en kijkt even over de rand. Ze hapt hoorbaar naar adem en spreidt haar armen als vleugels, waarmee ze mij achter haar rug sluit. Ik wurm me uit haar greep,

ren naar de laadklep, spring op de bumper. Dan zie ik tot mijn ontzetting het met bloed bedekte lichaam in de laadbak.

Marvin Cully, die ik al mijn hele leven ken, die me leerde hoe ik mineola's moest plukken zonder het topje eraf te trekken, die me inwijdde in de geheimen van het besturen van een skelter, die met het spelletje van het rijmen op mijn naam begon, ligt in een plas bloed in de laadbak van mijn vaders pick-up. Zijn hoofd en ogen zijn bedekt met een lap stof die ik herken. Het is een van Rens gestreepte T-shirts, veranderd in een afschuwelijke, bloederige tulband. Overal zie ik bloed: helderrood, donkerbruin, zwart. Het stolt in diepe sneden op zijn wang en in zijn nek, sijpelt door scheuren in zijn shirt en broekspijpen, druppelt uit schrammen op zijn blote voeten. Mijn maaginhoud komt omhoog van de misse-lijkmakend zoete geur. 'Marvin! Gaat het?' roep ik. Zijn lippen, waar het bloed in een felrood stroompje uitdruppelt, bewegen niet, antwoorden niet.

'Ga weg, Roo!' schreeuwt Luther met verwrongen, sme-kende stem, terwijl hij een met bloed bevlekte plukzak onder Marvins hoofd verwisselt voor een zachte handdoek.

'Lizabeth!' blaft papa, terwijl hij dekens over Marvins borst legt.

Moeders handen klauwen me omlaag, draaien me om en trekken me tegen haar borst. 'Nee, Roo, nee!' roept ze, terwijl ze houterig achteruit naar het huis loopt. Haar hart bonkt in mijn oor, samen met het mijne.

'Lizabeth, bel Doc Johnny! Zeg dat we een ernstig geval van Klankoorts hebben, een heel ernstig geval! We zijn bin-nen tien minuten bij zijn achterdeur. Snel!'

'Oké,' antwoordt moeder terwijl ze me met zich meetrokt over de oprit. 'Ga maar gauw!'

‘Stelletje schoften!’ Papa uit een krachtterm. ‘Van mij mogen al die Klanners verrekken!’

Papa ramt de pick-up in zijn achteruit en stuift de oprit af. Als de deur van de veranda achter ons dichtslaat, zweven er twee gestalten in het heldere zonlicht dat nu het trappenhuis vult. ‘Moeder?’ roepen de jongens. Slaperig krabben ze zich.

‘Ren, neem Mitchell mee naar de keuken.’ Ze pakt de hoorn van de haak om Doc Johnny te bellen en laat me los. Naast me snuffelt een donkere, natte neus bezorgd aan mijn hand. Ik laat me langs de muur omlaag zakken en snik het uit in Buddy’s zachte, harige hals.

2

Ons huis is oud, ‘van rond de eeuwwisseling’, zeggen mijn ouders. ‘Een New England zoutvaatje in een Miss Scarlett petticoat,’ noemt Doto het altijd, vanwege de brede veranda’s die als stroken stof om de benedenverdieping liggen, met de keuken als tournure achterop. Toen mijn ouders het van de oude meneer Swann kochten, had het huis alleen twee grote slaapkamers op de bovenverdieping, maar na Mitchells geboorte veranderden ze de brede zijveranda in een slaapkamer voor henzelf, en een kleinere voor mij.

Na de verkoop liep meneer Swann gewoon naar buiten en liet al zijn linnengoed, serviesgoed, de eettafel en zijn piano achter – alles, behalve zijn kleren. Waar hij heen ging, had hij die spullen niet nodig, zei hij. De piano werd zijn redding, zegt papa altijd. Toen papa polio kreeg, in de zomer waarin ik geboren werd, hielp het pianospelen hem om de kracht in zijn rechterhand en het grootste deel van zijn rechterarm terug te krijgen. Het zorgde er ook voor dat hij niet gek werd, zegt hij. En dat doet het nog steeds.

Papa kijkt even op als ik de woonkamer binnenkom, maar blijft doorspelen en geeft met een knikje te kennen dat ik naast hem op het bankje mag komen zitten. Hij heeft zijn witte overhemd aan voor de begrafenis, en een donkere das; het jasje van zijn nette pak hangt aan de schoorsteenmantel, als een rare, steenkoolkleurige kerstsok.

Het voelt vreemd aan in huis, alsof er een winterse mist-bank is neergedaald die de lijnen tussen de afgelopen paar dagen vervaagt. *Marvin is dood, hij komt nooit meer terug*, dreunt het door mijn hoofd, in een poging mijn hart te overtuigen dat het waar is. Doto's komst, te midden van alle tumult. Doc Johnny, die de doodsoorzaak niet kon of wilde vaststellen, agent Watts die het afdeed als een uit de hand gelopen ruzie in een dranktent, en nog net niet zover ging dat hij papa uitmaakte voor leugenaar over Round Lake Road. 'Iedereen weet toch dat de Opalakee Klan geen nikkers meer vermoordt, zoals vroeger.' De lange slungel, die er in zijn politie-uniform rijzig en slank uitzag, had erbij gelachen. Papa kwam kokend van woede thuis. 'Vroeger,' zei hij tegen ons – voor de polio, bedoelde hij – 'had ik die blaaskaak eigenhandig dubbelgevouwen, politiemans of niet.' Voor mijn geboorte had mijn vader een onstuimig temperament, dat snel aanzwol tot orkaankracht. Maar de polio leerde hem geduld, zegt hij. De man die ik ken, is behoedzamer, ondoorgrondelijker. Als papa kwaad is, versteent hij, is zijn gezicht als uit graniet gehouwen en staan zijn ogen kil. Nu zit hij als een rotsblok achter de piano, een eenmans-Mount Rushmore, en beitel zijn gedachten uit op de toetsen.

Het lied *I am a poor wayfaring stranger* is een van de droevigste liederen in het liedboek van de baptistengemeente van Mayflower. We zingen het altijd op Palmzondag, de week

voordat we het vrolijkste lied *Up from the grave He arose, with a mighty triumph o'er His foes* zingen.

'Papa, is het waar wat Doto zegt, dat Richard Warren de Vreemdeling werd genoemd?'

'Ja, schat. Op de Mayflower waren de Pilgrims de Heiligen en noemden ze mensen als Richard Warren, wiens reis door een handelaar werd gefinancierd, de Vreemdelingen.'

'Toen we er vorig jaar les over kregen, zei mevrouw Beacham dat ze daar nog nooit van gehoord had.'

'Het is echt zo, Roo,' zegt papa, terwijl zijn vingertoppen worstelen met het refrein.

'Doto zegt dat ze bang is dat ze ongeluk over u heeft gebracht door u naar hem te vernoemen.'

'Zou kunnen, Roo. Soms weet ik precies hoe hij zich voelde.'

'Duurt de begrafenis lang?'

'Een paar uur, denk ik. Eerst de dienst en de begrafenis, en dan het samenzijn in het huis van Luther en Armetta. En daarna is er een vergadering met dominee Stone en een paar ouderlingen.'

'Waarover?'

'Over de verschillende opties, Rooster.'

'Om erachter te komen wie Marvin vermoord heeft, bedoelt u?'

'De Klan heeft Marvin vermoord, Roo. De vraag is waarom. En wat er aan gedaan moet worden.'

'Maar u zegt altijd dat de Klan niks is om bang voor te zijn, gewoon een stelletje kerels die boemannetje spelen.'

Papa tilt zijn handen van het klavier en laat ze gebald in zijn schoot vallen. Zijn rug, kaarsrecht als hij speelt, kromt nu naar voren, zijn schouders zakken in. De rechter,

zijn ‘polioschouder,’ zakt dieper weg dan de linker. Zijn kin steekt naar voren als een bonkige rots.

‘Zoals Doto zegt: we zijn vreemdelingen in een vreemd land. De Klan roert zich hier al heel lang. Ze doen voorname-lijk stomme dingen, zoals kruisen in brand steken, stelletjes die in het donker parkeren lastigvallen en afgeven op zwarten die ze te brutaal vinden worden, wat dat ook mag beteke-nen. Maar deze week zijn ze te ver gegaan.’

‘Maar de papa van May Carol zit bij de Klan. Volgens May Carol is het alleen maar een kaartclub, een smoesje om te po-keren. En Armetta werkt bij hen in huis!’

‘Het is één grote puinzooi, Roo,’ verzucht hij. Hij recht zijn rug, zet zijn borst uit, zijn blauwe ogen schieten vuur. ‘Hadden we er maar meer vanaf geweten voordat we dit huis en dit land kochten en...’

‘Warren?’

Moeders stem, de geur van haar glanzende, gewassen haar en de open rits op de rug van haar zwarte jurk brengen hem tot zwijgen. Papa staat op om haar te helpen. Ze draait zich met een gemompeld bedankje om en tilt een handvol donkere krullen uit haar nek. Haar anders altijd zo vrolijke, lieve gezicht staat vandaag strak en vertrokken, alsof ze zich pantsert om deze uren door te komen.

‘Roo, zorg dat je de afwas hebt gedaan voordat Doto het doet,’ zegt ze. Heel even verschijnt er een kuiltje in haar wang. Ze buigt zich voorover en fluistert na een snelle blik naar boven: ‘Als zij de boel gaat opruimen, ontaardt het binnen de kortste keren in een “project keukenkastjes schoonmaken”.’

‘Goed,’ zeg ik, dankbaar dat ze me eraan herinnert.

Doto is de schoonmaakconingin. Sinds haar komst op donderdag is ze al bezig. Een hoekje hier, een kastje daar, al-

lemaal onder het mom van 'je moeder helpen.' Moeder zat met haar hoofd ergens anders en liet Doto haar gang gaan, dankbaar voor de hulp. Vader betichtte Doto ervan dat ze haar territorium afbakent, zoals een hond zijn erf.

'We moeten gaan,' zegt moeder. Ze kijkt op haar horloge.

'Ja,' beaamt hij. Hij pakt zijn jasje en loopt naar de trap. 'We gaan, Doto. Dag Ren, dag Mitchell,' roept hij in de richting van de jongens die we boven horen jammeren. 'Die kinderen hebben nu vast de mooiste oren van het hele stadje,' zegt hij tegen ons. Plotseling verschijnt er een brede, kwa-jongensachtige grijns op zijn gezicht, die wit afsteekt tegen zijn gebruide huid.

'Je ziet eruit als een piraat,' had Doto tegen hem gezegd, toen ze vorsteljk uit haar nieuwe DeSoto stapte.

'Tot uw dienst, mevrouw.' Papa had lachend zijn hand uitgestoken en een diepe Errol Flynn-achtige buiging gemaakt.

Het is een knap stel, denk ik bij mezelf terwijl mijn ouders over de veranda weglopen. Ze draaien zich nog even om. 'Dag, Reesa. Lief zijn.'

Nadat de oren zijn geboend, de ontbijtboel is opgeruimd en de veranda's zijn geveegd, gaan mijn broers en ik bij oma aan de keukentafel zitten. Ze pakt haar portemonnee en kijkt of ze nog wat 'geld in kas' heeft.

'Wat dachten jullie van mosselsoep als lunch?' zegt Doto. We weten allemaal dat de Lakeview Inn in Mount Laura de enige plek in de verre omtrek is waar je zoiets kunt krijgen. En dat betekent enorme ijsjes met warme karamelsaus als toetje.

'Ja! Lekker!' roepen we. Precies wat ze wil horen.

‘Zullen we dan maar een eindje gaan rijden?’

We stappen in de grote DeSoto. De jongens zakken weg in de witleren achterbank en snuiven enthousiast de nieuwe-autogeur op.

Doto past perfect bij haar DeSoto, die helemaal naar haar wensen is gemaakt. De auto is azuurblauw, wat in mijn ogen turquoise is. Het interieur is wit en overal zit chroom. Doto's vlinderbril heeft bijna dezelfde vorm als de achterlichten van de DeSoto; haar gepermanente en in twee symmetrische golven gekamde haar doet me denken aan de achtervinnen van de auto. Tussen ons in, op de voorbank, staat haar bruinleren kaartendoos. Daarin zitten de meest recente kaarten met de route van haar huis net buiten Chicago naar Mayflower in Florida; van Mayflower naar Bozeman in Montana (de woonplaats van oom Harry); van Bozeman naar Baltimore (waar tante Eleonor woont) en van daar weer terug naar La Grange in Illinois.

De motor van de DeSoto spint als een tevreden kat als Doto voorzichtig achteruit onze oprit af rolt en koers zet naar het kruispunt bij Old Dixie Highway, waar ze de Orange Blossom Trail op draait. Anders dan de grotere stadjes Opelakee ten zuiden van ons en Mount Laura in het noorden, is Mayflower eigenlijk niet meer dan een klein plaatsje waar een paar zijstraten uitkomen op de Trail – de Old Dixie aan de oostkant en de Citrus aan de westkant. In het midden, waar de meeste stadjes een gerechtsgebouw of een gemeentehuis hebben, staat het Mayflower Citrusverwerkingsbedrijf, de enorme coöperatieve onderneming van Emmett Casselton, waar het grootste deel van het plaatselijke fruit verwerkt wordt tot wagonladingen diepgevroren Jiffy Girl sapconcentraat.

Aan de overkant van de straat, ‘als een wrat op de neus van die ouwe Emmett’ volgens papa, bevindt zich het kleine verpakkingsbedrijf voor eersteklas vers fruit van ons gezin. ‘Onafhankelijke Teler – Verpakker – Expediteur’ staat op grote reclameborden aan twee kanten van de weg. Als we in de DeSoto langsrijden, zien we de borden die moeder en papa onderweg naar Marvins begrafenis hebben neergezet. ‘Vandaag gesloten’ staat erop. Ze blokkeren beide ingangen naar de parkeerplaats. Naast het verpakkingsbedrijf ligt onze boomgaard, die langs de Trail tot aan het Standard Oil benzinestation van meneer Fred Turnbull loopt. Daarnaast ligt zijn boomgaard, dan volgt het kantoor van ‘J.J. Jenkins, Makelaar & Verzekeringsadviseur’ met de wervende tekst: ‘Koop een stukje paradijs!!!’ Aan de noordkant van het stadje staat de winkel van onze vrienden Sal en Sophia Tomasini, de enige andere noorderlingen in Mayflower, waar de inwoners van The Quarters hun vlees, melk, brood en andere basisbenodigdheden halen. De meeste blanken doen hun inkopen bij Voight’s, aan de andere kant van het stadje.

Iets voorbij de winkel van de Tomasini’s is de ingang naar The Quarters, en zien we de torenspits van de St. John’s African Methodist Episcopal Church en de begrafenisstoet van oude auto’s en pick-ups in groezelige kleuren. De Chevy Styleline stationcar van onze ouders is de enige auto van blanken.

Doto schudt haar hoofd als we langsrijden. ‘Die arme jongen. Wat een verspilling. Verschrikkelijk!’

We vallen allemaal stil, ieder verzonken in zijn eigen gedachten aan Marvin, aan zijn soepele, lange pas, zijn brede grijns, zijn plezier in rijmen en grapjes. Hij en zijn vader plukken al heel lang fruit voor ons, en sinds die vreselijke

ochtend twee dagen geleden heb ik mijn beste herinneringen aan hem gebruikt om dat beeld van zijn lichaam in papa's pick-up te verdrijven. Marvin was degene die mijn echte naam, Marie Louise, en mijn bijnaam, Reesa, veranderde in 'Reesa-Roo-ratjetoe,' 'Rooter-toeter-haal-je-scooter' en, mijn favoriet: 'Rootje-sproetje-hé-wat-moet-je'. Marvin lichtte me altijd in over dingen die iedereen al leek te weten, bijvoorbeeld dat Luther niet zijn echte papa was. Marvins echte papa was gestorven of ervandoor gegaan toen hij klein was, maar 'dat geeft niks,' zei hij, want 'Luther is dubbel zo goed als m'n echte papa.' Marvin en Luther gaven ons onze Duitse herder Buddy, omdat 'niemand midden in een sinaasappelboomgaard hoort te wonen zonder een goede hond.' Toen we Buddy net hadden, liep hij soms terug naar het huis van Luther en Armetta in The Quarters. Dan bond Marvin een touw om zijn nek en bracht hem weer thuis bij ons. 'Hé-Rootje-meid-ben-je-je-hondje-kwijt?' riep hij dan vanaf de veranda achter het huis.

Alleen Marvin wist me te vertellen wanneer het echt lente was. 'Het is pas of-fi-cieel als de nachtzwaluw *Whip-Poor-Will!* roept, en de grote alligator dan brult: "Laat die arme Will met rust, anders geef ik je op je falie!"'

'Wie is Will en wat had hij gedaan?' vroeg ik ieder jaar, zogenaamd wantrouwig.

'Geen idee, maar wat het ook was, zijn vrouw zat ook in 't complot.' Hij keek me van opzij aan.

'Hoe weet jij dat nou weer?'

'Omdat de andere vogels *Whip-Will's Widow!* roepen!'

'Marvin, dat heb ik vogels nog nooit horen zeggen!'

'De meeste mensen horen het wel, maar er zijn d'r niet veel die luisteren, Roo.' Hij liet zijn kin zakken en keek me strak aan.

De lucht is zo blauw als vogeleitjes, onbewolkt; de zon maart-warm, nog niet zomers heet. De DeSoto glijdt langs de met wiskundige precisie aangelegde boomgaarden. Om te zorgen dat mijn oma niets merkt of zegt van mijn tranen, draai ik mijn hoofd weg. Op het ritme van de groene rijen die langs het raampje schieten, dreunt het vreselijke deuntje in mijn hoofd: *Marvin is dood, hij komt nooit meer terug.*

We rijden Lake County binnen en komen bij de Lakeview Inn, een historisch, in New Englandstijl opgetrokken gebouw. Aan weerskanten staan navelsinaasappelbomen in volle bloei, op een lichte helling boven het mooie Lake Laura. Als we de oprit oprijden, vult de geur van sinaasappelbloesem en gefrituurd eten de auto. De azalea's, felroze tegen de brede, witte veranda, zien eruit alsof ze ook heerlijk ruiken, maar ik weet dat ze geen enkele geur hebben.

'Je opa en ik overwinterden altijd daar aan de overkant van het meer,' zegt Doto tegen de vierjarige Mitchell. Ze woelt even door zijn verwaaide haar. 'De eerste keer dat ik je vader hier mee naartoe nam, was hij nog maar een baby.'

Mitchell kijkt haar met half dichtgeknepen ogen aan en frons zijn lichte wenkbrauwen bij het idee van een baby-papa in Doto's armen. We noemen hem onze brandkraan, omdat hij ongeveer hetzelfde formaat heeft en net zo bruist van energie. Het evenbeeld van je oom Harry, zegt Doto altijd. De achtjarige Ren is juist mager en slungelachtig, en heeft moeders krullen en zorgeloze karakter, maar ook het tikje waaghalzerige van papa, volgens haar.

De gastvrouw van het restaurant, die ouder is dan Doto en haar herkent, begroet ons hartelijk, roept verrast hoe groot we zijn geworden en begeleidt ons naar een zitje bij het raam.

Buiten strekt het gazon zich uit tot aan het meer. Mensen slenteren over witte schelpenpaadjes en bewonderen nog meer roze azalea's, late rode camelia's, de lavendel rond de voet van de lollyvormige Indische sering en de over een latwerk geleide zoete, zonkleurige jasmijn. Aan de andere kant van het meer lijken bloeiende bomen in ordelijke rijen over de golvende heuvels te marcheren. Dit is het Florida waar de overwintersaars voor vallen.

We verdwijnen bijna achter de gigantische menukaarten. We weten wat we willen en daarom slaan we ze meteen weer dicht en bestellen zodra onze serveerster verschijnt. Doto drinkt met kleine slokjes van haar ijsthee en Ren en ik zuigen onze cola netjes door een rietje. Mitchell neemt het niet zo nauw. Ons kleine broertje is nog niet gewend aan Doto's strenge opvattingen over tafelmanieren, het juiste gebruik van een rietje en een servet, en dus leest ze hem zachtjes de les. Vlak nadat de serveerster ons eten heeft gebracht – mosselsoep voor Doto, gebakken mosselen en frietjes voor ons – schrikken we op van bulderend mannengelach uit het zitje naast ons.

'Weet je wat nou de gein is? Ze hebben de verkeerde nikker te grazen genomen!' hinnikt een van hen.

Doto's soeplepel blijft halverwege haar bord en haar mond zweven; haar ogen worden smalle spleetjes vanwege de taal die de man uitslaat.

'Bij de dranktent zagen ze die smeerlap tegen een witte Caddy met een kenteken uit New York leunen. Die brutale kroeskop had Jimmy Sims een grote bek gegeven bij zijn garage. Ze grepen hem, snoerden hem de mond en namen hem mee voor een flinke afstraffing bij Round Lake.'

De man die het verhaal vertelt, stopt even en neemt een luidruchtige slok van zijn drankje.

‘Reed Garnet, kennen jullie die? Die kwam wat later en die halfdooie nikker kijkt ’m aan en jammert: “Meneer Reed, meneer Reed, ik ben het, Marvin!”’

De hele tafel barst weer in lachen uit, nu om het hoge stemmetje waarmee de verteller het slachtoffer nabootst. Doto kijkt ons een voor een strak aan. De boodschap in haar hazelnootkleurige ogen is overduidelijk: *geen kik*.

‘Reed was witheet, schold ze helemaal stijf, zei dat de mama van die jongen in zijn huis werkte, en wat moesten ze nou? J.D. Bowman, je weet wel, die mafketel uit Opalakee, die net terug is uit Korea? Nou, J.D. lachte alleen maar, trok zijn pistool en schoot dat nikkerjoch in z’n kop. “Probleem opgelost,” zei hij tegen Reed.’

De andere mannen bulderen van het lachen en slaan van plezier op tafel. De spreker grinnikt. ‘Ik zag Reed in het Well-wood Café en zei dat ik hoopte dat hij er niet al te kapot van was. Het is goed om zo af en toe een nikker om te leggen, dat houdt de rest een beetje in toom.’

Er klinkt nog meer gemompel en luid gelach.

‘Ik zeg altijd maar: iedere nikker minder maakt de wereld een beetje schoner. Mary Sue, schat, het is deze keer mijn beurt om de koffie en het gebak voor deze jongens te betalen.’

Wij zitten met stijf opeen geknepen lippen in ons zitje en ademen langzaam in en uit. Ik voel tranen opwellen en dring ze terug door zo hard in de rug van mijn hand te knijpen dat de pijn mijn gedachten afleidt. De serveerster brengt de rekening naar de mannen naast ons, aan het oog onttrokken door het gebloemde gordijntje tussen ons zitje en het hunne. De spreker betaalt; muntjes rinkelen als de serveerster wis-selgeld uit haar schortzak haalt.

Drie mannen schuiven met hun rug naar ons toe uit hun zitje en hijsen hun broek op. De man die het dichtst bij ons staat, degene die het verhaal vertelde, heeft een groengrijs overhemd en een groengrijze broek aan. Als hij op zijn gemak de eetzaal uitloopt, zet hij zijn hoed op – een hoed met de brede, platte rand van een Lake County hulpsheriff. De mannen verlaten de eetzaal, hun laarzen stampen over de hardhouten vloer als droge donder die over de horizon rolt.

Doto ademt scherp in en buigt zich naar ons toe. Haar kattenogen fonkelen achter haar brillenglazen. Ze sist: ‘Geen woord tot we in de auto zitten.’

‘Wat zijn jullie stil vandaag,’ zegt de roodharige serveerster met een glimlach. Op haar naamplaatje staat met krullerige letters: ‘Mary Sue’. De zakken van haar roze schort puilen uit van bestelformulieren en wisselgeld. ‘Hebben jullie nog wat ruimte overgehouden voor een nagerecht?’

Ren en ik kijken scherp naar Mitchell, die bijna kwijlt van verlangen naar zijn ijsje met warme karamelsaus.

‘De rekening, graag,’ zegt Doto met een geforceerde glimlach.

INDRUKWEKKENDE ROMAN OVER
EEN MEISJE DAT EEN MOEDIGE STAP ZET
OM HET KWAAD TE KEREN

Florida, 1951. De twaalfjarige Reesa woont met haar familie op een sinaasappelkwekerij in het zuiden van de VS, in een dorp waar 'de Klan' regeert. Als haar beste vriend vanwege zijn huidskleur wordt vermoord, is Reesa kapot van verdriet. Waarom worden de daders niet aangepakt? Haar onmacht bij zo veel onrecht maakt haar razend. Samen met haar vader bedenkt Reesa een uitzonderlijk en riskant plan om het kwaad een halt toe te roepen.

Susan Carol McCarthy schreef drie romans, die veel waardering ontvingen. Haar boeken zijn gebaseerd op historische gebeurtenissen en schetsen de menselijke kant van 'het grote verhaal'.

'Ik ben gefascineerd door verhalen van gewone mensen die, als ze moreel gesproken in de hoek gedreven worden, ervoor kiezen het goede te doen, vaak met grote persoonlijke risico's. Waar halen ze die buitengewone moed vandaan?' – Susan McCarthy

NUR 342

9 789023 977070